

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 281/2019 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om sysselsättningsläget i Norra Savolax och Norra Karelen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 281/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Jussi Wihonen /saf:

Vilka åtgärder avser regeringen vidta för att sysselsättningsläget i Norra Savolax och Norra Karelen ska förbättras och vilka åtgärder avser regeringen vidta för att kunna svara mot företagens sysselsättningsbehov och hur avser regeringen säkerställa att arbetstagare som kommer utanför EU/EES-området inte dumpar den finländska lönenivån och att de kan leva i vårt land utan att tvingas stödja sig på statens stödsystem?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Regeringen har förbundit sig till ett sysselsättningsmål på 75 procent, vilket innebär en ökning av antalet sysselsatta med cirka 60 000 personer fram till år 2023. En hög sysselsättningsnivå förutsätter en fungerande arbetsmarknad och aktiv sysselsättningspolitik. Målet är att alla arbetsplatser som uppkommer är högklassiga och tryggar utkomsten.

Närings-, trafik- och miljöcentralerna tar tillsammans med de centrala aktörerna i regionen fram en syn på de ekonomiska regionernas och landskapens nuläge och utsikter för den närmaste framtiden. De senaste uppskattningarna är gjorda under augusti–september 2019. Både i Norra Savolax och i Norra Karelen väntas tillväxten avstanna. Gemensamt för båda regionerna är oron över en minskande och åldrande befolkning. Tillgången på kompetent arbetskraft är en utmaning för regionernas livskraft, men det finns också växande företag och sektorer i regionerna. Regionernas kompetens- och arbetskraftsutmaningar besvaras med många åtgärder inom arbets- och näringsförvaltningen till exempel genom att öka arbetslivsorienterad utbildning och rekryteringsutbildning. Dessutom behövs arbetskraftsinvandring i regionerna.

På basis av sysselsättningsöversikten i september var 9 procent av arbetskraften i Norra Savolax arbetslösa arbetssökande. Motsvarande siffra i Norra Karelen var 12 procent, vilket är den högsta siffran i landet. I hela landet är andelen arbetslösa arbetssökande av arbetskraften 8,6 procent. I Norra Savolax har det gjorts förtjänstfullt arbete för att främja sysselsättningen och arbetslösheten har även minskat under året med 4,9 procent, medan hela landets genomsnitt är 2,6 procent. I båda regionerna har arbetslösheten minskat jämfört med föregående år om än takten har saktat av.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 281/2019 rd

När uppsägningarna berör flera personer erbjuder arbets- och näringsbyråerna arbetstagarna informationsevenemang, jobbsökningstjänst, arbetsförmedling, träning, lönestöd, arbetskraftsutbildning, arbetsprövning och annat stöd som de behöver. Till dem som överväger att bli företagare ges råd och stöd för att inleda företagandet. Regional mobilitet kan stödjas genom rörlighetsunderstöd.

Norra Savolax är en av broavtalsregionerna. Ett broavtal grundar sig på samarbete mellan staten och regionala aktörer och har i syfte att identifiera och genom samarbete lösa flaskhalsar som bromsar tillväxten i regionen. I broavtalet kan man bland annat avtala om frågor som rör tillgången på arbetskraft, tillgänglighet, kompetens och utbildning, forsknings- och utvecklingsarbete samt upprätthållande av kunskapsbasen.

Regeringen avtalade i sitt sysselsättningspaket under höstens budgetmangling om betydande satsningar på sysselsättningen. Målet för sysselsättningspaketet är att styra in Finland på det nordiska spåret och systematiskt lyfta sysselsättningsgraden genom att satsa på högklassiga sysselsättningstjänster som svarar mot individuella behov liksom det görs i grannländerna. Förutom sysselsättningsgraden ska produktivitet utvecklingen och företagets förmåga att förnya sig beaktas. Nuvarande spetsföretag ska stödja tillväxtpotentialerna för små tillväxtvilliga företag genom att ytterligare förbättra verksamhetsmiljön.

Regeringen har som mål att åstadkomma snabba effekter till exempel genom att göra arbetstillståndsprocessen smidigare och genom en helhetsreform av lönestödet. På medellång och lång sikt ska finländarnas utbildnings- och kompetensnivå höjas och sysselsättningen ökas inom alla grupper inklusive invandrare, partiellt arbetsföra, personer utanför arbetskraften och arbetslösa. Regeringen satsar på kortvariga arbetslivsorienterade utbildningar.

Företagens behov av arbetskraft möts genom att erbjuda olika gemensamma åtgärder och lösningar för arbets- och näringspolitiken. Dessa gäller bland annat rekryteringstjänster, arbetskraftens rörlighet, kompetens, utnyttjande av internationella experter, arbetsförmåga och undanröjande av flitfällor. Dessutom är det nödvändigt att öka incitamenten att investera i kontinuerlig inlärning för arbetsgivare och högskolor samt för dem som deltar utbildning. Nyckelaktörerna i landskapen har en central roll för att åtgärderna ska lyckas. Resurser och kompetens ska riktas mot gemensamma mål.

Våren 2020 inleds sysselsättningsförsök i kommunerna. I försöken fortsätts och utvidgas verksamhetsmodellen med regionala sysselsättningsförsök som avslutades i slutet av 2018. Syftet med försöken är att förbättra möjligheterna särskilt för personer som varit arbetslösa en längre tid eller med en svag ställning på arbetsmarknaden att komma in på arbetsmarknaden. I försöken förenas statliga och kommunala resurser. Målet är en kostnadseffektivare och mera kundorienterad servicestruktur än tidigare. I försöken utvecklas sådana sysselsättningsfrämjande tjänster och servicemodeller för arbetssökande som bättre än i nuläget kan identifiera och lösa kundernas individuella servicebehov, hinder för sysselsättning samt kompetensutvecklingsbehov.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 281/2019 rd

Internationell arbetskraft och de studerandes rörlighet har en växande betydelse med tanke på Finlands välfärd för att stärka den nödvändiga konkurrenskraften. Antalet personer i arbetsför ålder i Finland minskar och därför behöver vi internationell rekrytering. Utan tillräcklig invandring minskar utbudet av arbetskraft och på längre sikt sysselsättningen väsentligt, vilket påverkar sysselsättningsgraden och försörjningskvoten samt försämrar hållbarheten inom Finlands offentliga ekonomi.

När en utländsk arbetstagare söker uppehållstillstånd är en central del av prövningen att utreda huruvida den lön som erbjudits och övriga arbetsvillkor är lagenliga. Varje arbetstagare ska ha tryggad utkomst under hela sin vistelse i Finland. Arbets- och näringsbyråns prövning baserar sig på utlänningslagen och görs i samtliga fall, även då prövningen av tillgången på arbetskraft med stöd av den regionala riktlinjen för beviljande av arbetstillstånd kan göras enligt ett enklare mönster än normalt. Enligt arbetarskyddsmyndighetens observationer framgår vid arbetsplatsövervakningen mindre brister än i genomsnitt i löne- och övriga arbetsvillkor när arbets- och näringsbyrån har rätt ut dem på förhand och vid behov gett anvisningar till arbetsgivaren. Regeringen är i enlighet med sitt program på väg att öka resurserna för arbetarskydd för att effektivisera arbetarskyddet, bekämpningen av den gråa ekonomin, övervakningen av villkoren för anställningsförhållanden och övervakningen av utländsk arbetskraft.

Helsingfors den 13 november 2019

Arbetsminister Timo Harakka